

Associate degree slaat aan

De Associate degree zorgt voor meer hoogopgeleiden, denken onderzoekers. De arbeidsmarkt is tevreden. Staatssecretaris Zijlstra geeft groen licht aan de invoering van de tweejarige opleidingen.

De programma's voor Associate degree (Ad) voorzien in de behoefte aan meer hoogopgeleiden op de arbeidsmarkt. Dat blijkt uit onderzoek van SEO Economisch Onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van OC&W. De instelling onderzocht de Associate degree sinds de eerste pilots in 2006 en kwam in januari met een evaluatie-rapport.

Er zijn nu 139 Ad-programma's, waarvan acht in het groen onderwijs. Zo'n programma is een tweejarig onderdeel van een vierjarige bacheloropleiding met een eigen graad: de Associate degree. De korte duur is aantrekkelijk voor werkenden en mbo'ers. Waar hogeschoolbachelors vooral havisten aantrekt, komt de grootste groep in de Ad-programma's van het mbo. Ongeveer 40 procent van hen stroomt door naar een verwante hbo-bachelor. Die overstap verloopt soepel volgens het rapport.

Pilots

Ook als ze niet doorstromen, vinden afgestudeerde Ad'ers gemakkelijk een plek op de arbeidsmarkt. Volgens werkgevers lijkt het kennis- en denkniveau van Ad'ers op dat van een hbo-bachelor. In de woorden van een geïnterviewde werkgever: "Ze kunnen een leidinggevende functie aan en nemen meer initiatieven dan een mbo'er. Ze zien de verbanden ook sneller." De invoering van Ad-opleidingen zorgt aldus de onderzoekers voor meer hoogopgeleiden.

De onderzochte Ad-programma's zijn nog pilots. De eerste ronde startte in het studiejaar 2006-2007. In het groene hbo begonnen toen programma's voor Melkveehouderij

(Van Hall Larenstein Leeuwarden), Educatie en kennismangement groene sector (Stoas Hogeschool Den Bosch) en Dier- & veehouderij en Tuinbouw & akkerbouw (beide CAH Dronten). In 2007 kwamen daar bij Internationale handel, Omgevingsrecht (VHL), Management & beleid buitenruimte (CAH Dronten), vanaf komend schooljaar ook met Clusius College Alkmaar) en Ondernemerschap (VHL Leeuwarden). En in 2009 startte CAH Dronten met een Ad-programma Bedrijfskunde & agribusiness.

Positie

De instroom in de Ad-programma's is gegroeid van een 450 in 2006 tot ruim 2200 in 2009. Ongeveer de helft van de Ad'ers volgt het programma in deeltijd, vanuit een werksituatie. Volgens de onderzoekers zit er nog rek in de instroom. Bij de niet-Ad'ers is de onbekendheid met de Associate degree-programma's groot. Dat is volgens staatssecretaris Zijlstra nog een zorgpunt, zo meldt hij in een brief aan de Tweede Kamer.

Ook over de positie van de graad heeft hij vragen: 'Het is noodzakelijk nog goed te doordenken op welke wijze de Ad het best in het stelsel kan worden ingebed, zodat deelnemers en werkveld maximaal profijt kunnen hebben van dit nieuwe type hoger beroepsonderwijs'. De afweging hierbij is of het dubbel kwalificerende karakter van de Ad – arbeidsmarkt kwalificatie en doorstroom in de bachelor – goed verenigbaar is met koppeling van de Ad aan een bachelor. Het is voor Zijlstra voorstelbaar dat de Associate degree een eigenstandige positie krijgt om beter aan te sluiten

FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIGROK

De grootste groep in de Ad-programma komt van het mbo.

op de kennisbehoeften van de arbeidsmarkt.

Prognose

Staatssecretaris Zijlstra neemt met de officiële start van de Associate degree het advies over van de Commissie toekomstbestendig hoger onderwijsstelsel. Die commissie pleitte vorig jaar voor de Ad omdat deze zou bijdragen aan een grotere differentiatie in het hoger onderwijsbestel en aan een flexibeler aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De opdracht is nu wel dat werkgevers en branches een goede prognose opstellen over de behoefte aan afgestudeerden op Ad-niveau voor de komende tien jaar naar omvang, type Associate degree en regionale spreiding. En dat de bekendheid van de Ad groter wordt. (tvdb)